

In deze nieuwsbrief:

<i>Van het bestuur</i>	1
<i>Van de redactie</i>	2
<i>Het straatnamenboek</i>	2
<i>Onze website</i>	2
<i>Onbekende foto</i>	2
<i>Ere - lidmaatschap Noitdorpsche Historiën</i>	3
<i>De werkgroepen</i>	3
<i>Genealogie</i>	3
<i>Beeldmateriaal</i>	5
<i>Archeologie</i>	7
<i>Geschiedenis</i>	7
<i>De oorlogsjaren</i>	9
<i>Sprekend verleden</i>	10
<i>Agenda 3e kwartaal 2002</i>	10
<i>Peter ziet dubbel</i>	11
<i>De Nootdorpsse wegen</i>	11
<i>Ingezonden stukken</i>	11
<i>Nieuwe leden</i>	12

Van het bestuur

Voor u ligt alweer de derde nieuwsbrief van onze vereniging. We hopen dat iedereen een goede vakantie heeft gehad en weer uitgerust is teruggekomen. De afgelopen periode kunnen we terugkijken op een zeer succesvolle avond rondom onze oude dorpsgenoot Jan Janssen. U leest er meer over elders in de nieuwsbrief. Een avond die ons ook vele nieuwe leden heeft opgeleverd. Al die leden vanaf hier ook hartelijk welkom. Daarnaast zijn we druk bezig met het Nootdorps Straatnamenboek en we vorderen gestaag. Ook wordt op dit moment hard gewerkt door de werkgroepen Interviews en Genealogie. We hopen dat na de vakantie de andere werkgroepen de draad ook weer op zullen pakken. Rest mij u veel leesplezier toe te wensen.

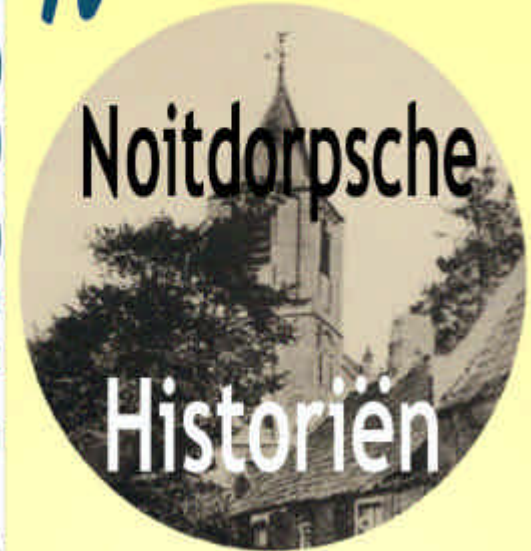
Voorzitter	Secretaris	Penningmeester
Henk Rolvink Fonteinkruid 23 2631 DT Nootdorp tel.: 015 310 8117	Arno Lammers Jeneverbes 10 2631 TP Nootdorp tel.: 015 310 1991	Peter Ripken Zegge 28 2631 DL Nootdorp tel.: 015 310 7494

Mededeling van de penningmeester.

Namens het bestuur wil ik iedereen vragen die zijn/haar lidmaatschap nog niet betaald heeft (en dit zijn er nogal wat), het bedrag alsnog over te maken op de rekening van de vereniging (137359675 t.n.v.

Noitdorpsche Historiën

Nieuwsbrief

Per kwartaal verschijnende
uitgave van de vereniging
Noitdorpsche Historiën

1ste jaargang
nr 3 september 2002

Correspondentieadres
Jeneverbes 10
2631 TP Nootdorp

Rabobank Nootdorp/Pijnacker). Tip: maak dan ook gelijk het bedrag voor 2003 over. Dan heb je de contributie voor volgend jaar al betaald.

Colofon

ISSN 1570-1662

Uitgave van de vereniging Noitdorpsche Historiën

Jeneverbes 10, 2631 TP Nootdorp

Rekeningnummer: 1373.59.675

Statuten vastgelegd in notariële akte op 28 februari 2001.

Inschrijvingsnummer Verenigingsregister Kamer van Koophandel Haaglanden te Delft: 271971110

Samenstelling en redactie

George van der Zanden, Kievitsbloem 1, 2631 TA Nootdorp,

Ninon Vis, Berkenhof 17, 2631 GJ Nootdorp

Verschijsing

Dit blad verschijnt eenmaal per kwartaal

Verspreiding

Leden van de vereniging Noitdorpsche Historiën ontvangen het blad gratis. Niet leden betalen € 2,50. De contributie bedraagt minimaal € 12,50 per jaar.

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Van de redactie

Om vier maal per jaar een Nieuwsbrief uit te kunnen brengen is de inbreng van de leden onontbeerlijk. Zonder kopij uiteraard geen nieuwsbrief. Stuur je bijdrage voor de volgende uitgave, liefst voor december, naar het correspondentieadres of naar een van de redactieleden: Ninon Vis, Berkenhof 17, 2631 GJ Nootdorp of George van der Zanden, e-mail: george@vdzanden.nl.

Het straatnamenboek

Op dit moment wordt er hard gewerkt aan het Nootdorps Straatnamenboek. Vrijwel alle teksten zijn nu gereed en samen met Tekstbureau Labordus wordt alles gereed gemaakt voor een drukproef. Vrijwilligers van de vereniging en anderen zijn de afgelopen periode druk bezig geweest om uit te zoeken wat nu de historische betekenis is van de diverse straatnamen in Nootdorp. Daarnaast zijn we natuurlijk ook de gewone straatnamen niet vergeten. Verder zijn er nog de diverse wijken - denk aan Melkpotte, Kalisbuurt - en typische andere Nootdorpsse namen - denk aan Craeyenburch, Veenhage - die we gaan beschrijven. Als alles volgens plan verloopt dan zal het boek begin november ten doop worden gehouden.

Onze website

Neem eens een kijkje op onze website: www.noitdorpsche-historien.nl. De publicaties over

bijvoorbeeld Jan Janssen die verschenen zijn in de Eendracht en de Telstar, kun je op de site nog eens nalezen.

De site is gemaakt door sponsor **Webtown Internet Services**.

Onbekende foto

De vereniging is in het bezit van een groot aantal foto's en Ansichtkaarten. Vaak komen we onbekende Nootdorpsse plekken tegen.

Waar is deze foto genomen? Wij weten het niet.

Wie zijn deze personen? Wij weten het niet.

Stuur je antwoord naar het correspondentieadres: Jeneverbes 10, 2631 TP Nootdorp.

Ere - lidmaatschap Noitdorpsche Historiën

Op 27 juni 2002 is aan Jan Janssen het (eerste) ere lidmaatschap verleend van onze vereniging. Dit als een ode aan zijn "kunnen en kennen" inzake het wielrennen en zijn bekendheid als wielrenner afkomstig uit Nootdorp.

Deze heugelijke gebeurtenis vond plaats tijdens de bijeenkomst in het Witte Paard. Op deze avond werd zowel door Jan Janssen als door onze vereniging uitvoerig aandacht besteed aan het feit dat Jan veertig jaar geleden zijn eerste profcontract afsloot.

Op deze avond waren ca. 250 belangstellenden aanwezig alsmede echtgenote Cora Janssen en vele familieleden van Jan en Cora.

Door een tweetal inleiders en goede bekenden van Jan – Piet van der Kruk en Henk Rolvink – werd uitvoerig ingegaan op de geweldige prestaties, die Jan Janssen heeft bereikt in zijn wielercarrière. Praktisch alle ereplaatsen, die er voor een wielrenner te verdienen zijn, heeft Jan achter zijn naam staan. Alleen het Nederlandse kampioenschap ontbrak nog aan zijn erelijst. Daar – aldus Jan – hij in dienst reed van een buitenlandse ploeg, waren de Nederlandse rijders niet bereid voor hem in deze wedstrijd(en) te rijden, maar waren zij eerder aanwezig om het hem lastig te maken.

Eén van de eerste zeges van Jan was – alvorens hij tot het echte wielervolk ging behoren – het kampioenschap van Nootdorp. Vanaf dit succes is zijn prijzenkast regelmatig uitgebreid, waardoor hij een aantal keren moest verhuizen.

Wilt u meer weten over de carrière van Jan Janssen, dan kunt u bij de erkende boekhandel, bijvoorbeeld Tinro aan het Dorpsplein, het boek "Jan Janssen, Vedette op de grens" van Fred van Slochteren kopen.

Deze avond was georganiseerd door de Vereniging Noitdorpsche Historiën en stond onder leiding van Henk Rolvink.

Als sponsors traden op de Rabobank Nootdorp-Pijnacker, Profile Verbakel, Gemeente Pijnacker-Nootdorp, Drukkerij Van de Sande, Boekhandel TinRo, VidLeo Videoproducties, Webtown Internet Services, Caminada Notarissen, Helm-Ruijgt Installaties, Nederlandse Vereniging voor Geluid- en Beeldregistratie, Eric van Houten voor de foto's en natuurlijk weekblad De Eendracht voor de fraaie interviews.

Zie verder ook de website van onze vereniging voor uitgebreide verslagen van deze zeer succesvolle avond.

De werkgroepen

Genealogie

In 1850 woonden er circa 550 mensen in Nootdorp. We hopen binnenkort met hulp van "Het Gemeentearchief Delft" een antwoord te kunnen geven op de vraag: Welke families woonden er in die tijd in Nootdorp?

Henk Rolvink en George van der Zanden hebben een zeer geslaagde bespreking gehad met dhr. Verhoeven van het Delftse Gemeentearchief.

Het Nootdorps Archief is bij de fusie met Pijnacker namelijk verplaatst naar Delft. Het Pijnackerse Archief was al eerder onder beheer gekomen van Delft. Dit had te maken met de bouw van het nieuwe gemeentehuis. Er is namelijk een wettelijke verplichting om aan allerlei kostbare eisen te voldoen bij de bouw van een nieuwe archiefruimte. Pijnacker-Nootdorp heeft er voor gekozen om het archief door Delft te laten beheren. Dit heeft vele voordelen ook voor onze vereniging. Denk aan vaste openingstijden van de leeszaal. Het toegankelijk maken van de bronnen etc. Te verwachten is dat, als de subsidies rond zijn, halverwege volgend jaar de doop, trouw en overlijdens gegevens te raadplegen zijn via de digitale stamboom (www.archief.Delft.nl). Op internet komen de gegevens te staan waardoor we zeer snel alle families in kaart kunnen brengen.

In het volgende nummer van de nieuwsbrief komt een uitnodiging voor een rondleiding voor de belangstellende leden, bij het Gemeentearchief Delft.

De openingstijden van het archief zijn:
Dinsdag - vrijdag 9.00-17.00 en op vrijdagavond van 17.00-21.00 uur. Het adres is Oude Delft 169, 2611 HB Delft.

Tip: Het archief heeft een zeer grote verzameling foto's, kaarten, etsen e.d. De dubbele exemplaren worden te koop aangeboden vanaf 5 euro. Leuk idee voor een cadeau.

De werkgroep is in het bezit gekomen (geleend) van een boek over de stamboom van de familie Janssen. De bekende Nootdorpse wielrenner Jan Janssen is een van de nakomelingen.

Het boek is getiteld: De nakomelingen van Donces Jansz. En Jannetje Verbeek, Geschiedenis van een geslacht Janssen van ca. 1700 tot 1993 met de oorsprong nabij Delft, geschreven door Willem Janssen, ISBN 90.6455.164.2.

De genealogie bevat 450 personen met de achternaam Janssen.

Een kort overzicht van de eerste Nootdorpse tak:

De eerste Nootdorpse familie (de vijfde generatie uit het boek) was die van Adrianus Janssen, geboren in Vrijenban in 1828, overleden in 1906, gehuwd met Maria Magdalena Langelaan. Uit dit huwelijk zijn vier kinderen geboren in Nootdorp, waarvan er twee kort na de geboorte zijn overleden. Adrianus is voor de tweede keer gehuwd met Petronella Ham. Uit dit huwelijk zijn dertien kinderen geboren waarvan er vier op zeer jeugdige leeftijd zijn overleden. Adrianus was landbouwer in Nootdorp en had een boerderij aan de Dwarskade, hij was lid van de gemeenteraad en vanaf 1885 was hij wethouder in Nootdorp.

Adrianus Janssen en Petronella Ham, ca. 1895.

Kinderen uit het 1^e huwelijk:

- Petrus Anthonius 1854-1913, gehuwd met 1. Johanna van der Harg 1855-1889 en 2. Helena Catharina van Dijk 1864 - 1920 uit Nootdorp. *Petrus Anthonius is de opa van Jan Janssen.*
- Leonardus Jacobus 1855-1855
- Adriana 1856-1856
- Leonardus Jacobus 1857-1939

Kinderen uit het 2^e huwelijk:

- Maria Magdalena 1859-1935
- Elisabeth Quirina 1861-1863
- Alida Anthonia 1862-1940
- Cornelis Gerardus 1863-1946, gehuwd met Cornelia Maria Jurgens 1865 - 1931. *Cornelis was een van de oprichters van "De Maalderij".*
- Arnoldus Quirinus 1865-1885
- Mijnardus Johannes 1866-1866
- Bernardus Johannes 1868-1868
- Apolina Maria 1870-1870
- Maria Magdalena 1872-1950
- Johanna Maria 1875-1953, gehuwd met Johannes van Dijk 1867 - 1956 uit Nootdorp
- Apolonia Wilhelmina 1876-1942
- Johannes Cornelis 1877-1838, gehuwd met 1. Cornelia Catharina Hooymans 1879-1917 en 2. Wilhelmina van Leeuwen 1885 -1959 uit Nootdorp. Johannes Cornelis was landbouwer in Nootdorp en had de boerderij van zijn vader overgenomen.
- Elisabeth Johanna 1880-1946

Opmerking: niet alle huwelijken zijn vermeld in dit overzicht.

Boerderij aan de Dwarskade, foto ca. 1918. De boerderij is afgebroken in 1956.

Beeldmateriaal

Hier volgt een berichtje van de werkgroep Beeldmateriaal.. De werkgroep probeert zo veel mogelijk nieuws en beeldmateriaal uit kranten, bladen en folders te verzamelen. Dit met het doel de toekomstige geschiedenis van Nootdorp vast te leggen. Een van de actuele onderwerpen is Het Witte Paard.

Het Witte Paard is verdwenen

In verband met de keerlus voor tramlijn 15 moest Het Witte Paard verdwijnen. Met het verdwijnen van Het Witte Paard is er weer een stukje karakteristiek Nootdorp verdwenen.

In 1954 kwam vader Piet Vergeer naar Nootdorp. Hij was afkomstig uit Het Blesse Paard in Stompwijk. Vader Piet startte op Nootdorp een partycentrum. Dit partycentrum werd gebouwd op een aantal kleedkamers van RKDEO.

In de beginjaren was Het Witte Paard vooral bekend door de paardenkoers op woensdag. Dan zaten de paardenliefhebbers voor de grote ramen uit te kijken over de paardenbaan. Maar vooral werd Het Witte Paard bekend om zijn feesten en partijen. Toen huidige Piet Vergeer de zaak ging overnemen werden er vanaf de jaren zestig één keer in de 14 dagen de welbekende drive-in shows gehouden. Maar Het Witte Paard is natuurlijk vooral het meest bekend door de grote feestavonden in de bovenzaal waar vandaan je een schitterend uitzicht had over het sportcomplex.

Vele vergaderingen werden in Het Witte Paard gevoerd; van gemeentelijke vergaderingen tot vergaderingen over de annexatie, enz enz. De afbraak van Het Witte Paard dat 48 jaar in Nootdorp langs de Kon. Julianastraat stond, doet bij iedereen wel een beetje pijn. Iedere Nootdorper heeft wel een positieve herinnering aan het complex. In augustus was het zover dat Het Witte Paard werd afgebroken en vanaf 2 oktober hoopt Piet Vergeer met zijn personeel het nieuwe Witte Paard in de wijk Nieuweveen te betrekken. Ze zijn momenteel druk bezig om hier dezelfde of zelfs een betere sfeer te creëren. Ik hoop dat het nieuwe Witte Paard een zelfde positieve geschiedenis tegemoet gaat als het oude Witte Paard.

Drafbaan Nootdorp door de jaren heen.

In 1951 werd in Nootdorp een drafbaan aangelegd. Deze drafbaan heeft altijd landelijk gezien veel succes gehad. Een halve eeuw lang hebben hier wekelijks de paardenraces plaatsgevonden. In het begin was het een grasbaan. De baan was opgericht door de Nootdorper Han Post samen met nog een aantal dorpsgenoten. De plannen werden in 1950 bij het toenmalig gemeentebestuur ingediend. De plannen kregen uit deze hoek veel steun, wat resulteerde in de officiële opening van de renbaan op 30 juni 1951 door de toenmalige commissaris van de koningin, L.A. Kesper. In de periode 1953 tot 1957 werd er officieel niet gekoerst, omdat men een grasbaan maar niks vond. In die periode werd de grasbaan vervangen door een baan van sintels en zand, waarna er op de baan veelvuldig werd gekoerst.

De voorzitter van het eerste uur Han Post overlijdt in 1957; zijn opvolger is Arie van de Sande, die 30 jaar lang voorzitter van de drafvereniging zal zijn. Hij is het die in 1965 koningin Juliana voor een werkbezoek naar de drafbaan weet te krijgen. Die dag is het drafcentrum overvol met een uitzinnige menigte. De koningin heeft ook een presentje bij zich voor de winnaar van de koers, namelijk een suikerklontje. Nootdorp is trots dat de winnaar van deze koers dan ook een eigen inwoner is, namelijk Guus Knijnenburg. Guus Knijnenburg wint de race met het paard genaamd Buick Magowan.

Waar vroeger in Nootdorp in de zomer werd gekoerst, werd de baan de laatste 20 jaar vooral in de wintermaanden op woensdagmiddag gebruikt. De baan was 740 meter lang en was doordat het zo'n kleine baan was zeer in trek bij de bezoekers, die vanaf ieder punt maar vooral vanachter de grote ramen van Het Witte Paard, een geweldig uitzicht hadden op het gebeuren op de baan. Nootdorp is vooral bekend vanwege de zilveren zweep en vanwege de goede toto-omzetten. In de beginjaren was er een kleine toto-hal, die vervangen werd door het grote toto-gebouw dat vooral in de wintermaanden waarin gekoerst werd, erg druk werd bezocht door allerlei goklustige lieden. Ondanks het parkeerprobleem was de Nootdorpse bevolking erg trots op zijn drafbaan. In 1987 nam Frits Deiman de voorzittershamer van Arie van de Sande over. Toen al waren er geruchten over het verdwijnen van de baan. Deiman maakte zich erg sterk voor het behoud van de baan. Toen hij 15 september 1996 overleed, overleed tevens de paardensport in Nootdorp.

De personen die na hem kwamen, hebben er niet voor kunnen zorgen dat de baan behouden werd voor ons dorp. Een aantal vrijwilligers onder leiding van Nol van de Sande, heeft nog geprobeerd de baan draaiende te houden; dit is nog een aantal jaren gelukt, het werd financieel een succes maar van de ambtenarij viel niet te winnen. De baan moest verdwijnen en plaatsmaken voor het nieuwe winkelcentrum De Parade. Tevens moest Het Witte Paard verdwijnen, hierdoor zijn twee beeldbepalende onderdelen van ons dorp verdwenen.

Als troostprijs komt er een nieuw Witte Paard en wordt er tijdens de kermis op de Molenaar Blonkweg een korte baan draverij gehouden om de zilveren zweep. Hiermee wordt de verbintenis met het drafgebeuren in Nootdorp nog enigszins in ere gehouden.

Boerderij aan de Oudeweg

Boerderij van de familie van Winden, ca 1923.

Op de foto van de boerderij van de familie van Winden aan de Oudeweg te Nootdorp staan v.l.n.r. Jan van Winden (toen hij trouwde verhuisde hij naar het Westland) Mie van Winden (toen ze trouwde met van Vliet verhuisd naar Stompwijk) Cee van Winden (getrouwd met Nicolaas van Wijk en verhuisd naar Gaagweg, Schipluiden)

De foto moet voor 1923 genomen zijn omdat Cee van Winden op 19-02-1923 trouwde toen ze 26 jaar oud was. Omdat zij het oudste kind was, geboren in 1896, zal haar vader een of enkele jaren voor 1896 op de boerderij zijn komen wonen.

Toen de foto gemaakt werd was de boerderij van Arnoldus van Winden, geboren op Nieuwkoopseweg 32, Pijnacker. Arnoldus van Winden was eerst getrouwd met Pietje Verburg. Zij kregen 6 kinderen (Cee, Han, Mie, Gré, Jan en Wim die op jonge leeftijd overleed). Of de boerderij is aangekocht of eerst van de familie Verburg was, weten we niet. Toen Pietje Verburg was overleden is Arnoldus van Winden getrouwd met Jacoba Kraan. Zij kregen een zoon Piet.

Er was in die tijd alleen veeteelt op het bedrijf, het land dat bij de boerderij hoorde was arm en bracht

niet veel op. Arnoldus van Winden voelde trouwens meer voor architectuur, hij bouwde 3 bekende kerken op schaal na, o.a. de Dom van Keulen.

Gré van Winden trouwde met Bernhard Kneppers en zij bleven op de boerderij wonen. Zij kregen 4 dochters. Toen Gré van Winden overleed, trouwde Bernhard Kneppers met Sien van der Sman (Chis Kneppers is één van hun kinderen). Later is de boerderij verkocht aan 'n broer of zwager van Sien van der Sman.

Peter Ripken

Archeologie

Ontvangen:

- bestuursverslagen van de KAB afd. Nootdorp v.a. sept 1950 t/m febr 1981
- bestuursverslagen van R.K. Bouwvakarbeidersbond St.Joseph v.a. 21 nov 1919 t/m 1959
- bestuursverslagen Bouwvakbond, Land en tuinbouwbond en werkliedenverbond v.a. 1945 t/m 1958
- bestuursverslagen Ned R.K. Volksbond v.a. aug 1919
- een cd die de stamboom van de familie van Tilburg bevat.
- de gemeentelijke (Nootdorp) monumenten nota van jan 1998 met een overzichtlijst en foto's van objecten.
- Kopieën van 3 verschillende lijsten en informatie over 's-Gravenhof e.a.
- Via AWN afd. Den Haag ontvingen we een mededeling over een Kadercursus Cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening.
- Tentoonstelling over seksualiteit. Het Drents Museum in Assen is momenteel bezig met de voorbereiding van een internationale reizende tentoonstelling (start in juni 2003) over de geschiedenis van de seksualiteit met als werktitel " 100 000 jaar sex". Doel is om te laten zien hoe de mens vanaf de vroegste tijden is omgegaan met seksualiteit en erotiek. De rol van sex in de samenleving blijkt in de tijd geenszins constant, maar is een eeuwenlange ontwikkeling met grote verschillen. Van de talloze vrijmoedige uitingen van sex in de Romeinse tijd tot de verregaande preutsheid in de Victoriaanse tijd. Het verhaal wordt door een groot deel verteld aan de hand van archeologische objecten.

Binnenkort wordt er een dag voor de ouderen georganiseerd. De datum is bepaald op 18 oktober de gehele dag.

Het thema is "Noit tot Noot" waarbij Noit - dorp staat voor ons eigen erfgoed en Noot voor de muzikale omlijsting.

Kees Milot is uitgenodigd om een voordracht te houden. Hij is van de AWN afd. Voorburg. Hij gaat iets vertellen over "Hoe graven archeologen" en zegt iets over opgravingen in een dorp.

Zijn achtergrond is natuurlijk Voorburg en hij beschikt over een hele selectie dia's. Hij heeft deze voordrachten gehouden in de Voorburgse wijkgemeenschappen. Er is aan hem gevraagd of hij een koppeling kan maken naar Nootdorp toe en daarvoor heb ik hem de Nootdorpse kroniek gegeven.

Vanuit de organiserende werkgroep heb ik ook bedongen dat de leden van de Noitdorpsche Historiën aanwezig kunnen zijn.

Daarnaast is zelfs geopperd om in de gang van Nové een tafel in te richten met informatie over de vereniging Noitdorpsche historiën.

Ron en Margot Labordus zullen er ook staan. Ron wil zijn publicaties over de Jozefschool, Ode aan Nootdorp en de Bartholomeuskerk aan de man brengen. Terwijl Margot Nootdorpse aquarellen en aanzichten aanbiedt.

De renovatie van de Bartholomeuskerk in 1938.

Jan van der Sman wordt ook uitgenodigd om met zijn bewaarde Nootdorpse publicaties aanwezig te zijn. Ook genealogie informatie kan aantrekkelijk zijn. Er zijn zoveel verschillend aspecten mogelijk om te presenteren.

Tot zover de laatste ontwikkelingen.

Ton Gribnau

Geschiedenis

Maria van Oosterwijk 'vermaert Konstschilderesse'

Wie kent niet de Maria van Oosterwijkstraat? De straat genoemd naar een kunstschilderes uit de Gouden Eeuw, geboren in Nootdorp in 1630 en overleden in Uitdam in 1693.

In de 17^e eeuw moeten er vele honderden stillevens zijn gemaakt. Schilderijen, op doek of houten paneel, van kleurrijke boeketten, fruit, bloemenarrangementen, geschoten wild. Het hoogtepunt van het schilderen van stillevens lag in de 17^e eeuw. Die in 'de Gouden Eeuw' gemaakte schilderijen gelden internationaal nog steeds als onovertroffen. In talloze internationaal befaamde musea bewonderen jaarlijks tienduizenden de adembenemende kunstzinnigheid,

vakmanschap en ongeëvenaarde perfectie. Een insect op een bloem lijkt zo bedrieglijk echt dat de toeschouwer die wil weggagen. De technische mogelijkheden van de schilders die zich toentertijd toelegden op dit genre, de fijnzinnigheid van de composities en de superieure beheersing van het bijna fotografisch schilderen (het 'verisme') is in de daarop volgende eeuwen nagenoeg verloren gegaan. Vele bekende schilders, zoals De Heem, Van Aelst en Van der Ast legden zich uitsluitend toe op het schilderen van stillevens. Andere vermaarde schilders maakten dit werk incidenteel, zoals Rembrandt ('De dode pauwen').

Die bijzondere kwaliteit werd niet door een enkeling bereikt, maar door een vrij groot aantal kunstenaars. Een van de minder bekende maar niettemin hoogstaande kunstschilders uit die tijd is de in Nootdorp geboren Maria van Oosterwijck. In het boek Gids voor de Nederlandse schilderkunst noemt Van Gelder drie namen waarvan hij stelt dat deze speciaal als bloemschilders uitmunten: Abraham Mignon, Maria van Oosterwijck en Rachel Ruys.

En toch is niet zo heel veel bekend van Maria van Oosterwijck. De belangrijkste bron is het boek 'De Groote Schouburgh der Nederlantsche Konstschilders en Schilderessen' uit 1718, geschreven door van Arnold Houbraken (1660-1719). Een tweede bron is een onderdeelje van het boek 'De kroniek van Nootdorp', geschreven door ds. C. Spoor, die op basis van zijn naspeuringen in het begin van de zestiger jaren een korte levensbeschrijving geeft van Maria.

Het gemeentebestuur ontving enkele maanden geleden uit Italië een verzoek om nadere informatie over Maria en haar relatie met Nootdorp. Die vraag is doorgespeeld aan de Vereniging Noitdorpsche Historiën. Dit is voor mij de reden geweest om een zoektocht te starten en om haar levensweg en levenswerk te reconstrueren: waar leefde zij, van wie leerde zij schilderen, welke tijdgenoten hebben een belangrijke invloed gehad op haar werk. Het wordt dus ook een zoektocht naar haar vakgenoten uit die

tijd, naar haar directe sociale omgeving en haar sociaal-culturele achtergrond.

Er ontstaat op dit moment een steeds completer en levendiger beeld van de leefwereld van Maria. Het onderzoek naar de sociale en kunstzinnige netwerken en een globale reconstructie daarvan laat opmerkelijke dwarsverbanden zien. Het zal naar verwachting leiden tot een op onderdelen nieuw beeld van Maria van Oosterwijck. Maar hoe meer ik van haar te weten kom, des te meer vragen ontstaan er. De komende maanden zet ik mijn speurtocht voort. Als er mensen zijn die toevallig documentatie of informatie hebben: ik zie het graag tegemoet. De uitkomsten van mijn onderzoek zullen wellicht kunnen leiden tot een boek met prachtige illustraties.

Noud Janssen

Genealogie van Maria van Oosterwijck

Maria van Oosterwijck is een kleindochter van de eerste predikant van Nootdorp, Jan Barentszoon. Hij heette van Oosterwijck, al voerde hij zelf nimmer deze achternaam.

Hij werd geboren ongeveer 1553, waarschijnlijk in Voorburg en overleed in Delft 30 juli 1609. Van 1583 - 1590 was hij predikant te Nootdorp, van 1590 - 1597 predikant te Overschie en van 1597 tot aan zijn dood in 1609 predikant te Delft. Hij woonde daar aan de Verwersdijk Oostzijde, ongeveer in het midden. Hij kwam uit een tamelijk gefortuneerde Voorburgse familie, die iets met lakenhandel te maken had. Een broer van hem was Jacob Barentsz. van Oosterwijck, gehuwd met Maria Ariensdr. van Pijnakker, welke

laatste relaties had met Nootdorp. Hij trouwde met Geertje Jansdr. Zij kregen 3 kinderen, Geertje, Gooltje, Jacobus, geboren te Overschie van 1590 - 1596.

Geertje trouwde in 1609 te Delft met Michiel Baelde, zoon van Michiel Baelde Nicolaaszoon, die vanuit leperen naar Delft was gevlucht. Zij woonden op de Markt bij de Camaretten. Baelde was lakenhandelaar. Zij kregen zeven kinderen, waarvan de zesde Jan Baelde was, die in 1629 trouwde met Maria Junius, dochter van Ds. Isaac Junius van Delft en zuster van Ds. Abraham Junius, de zesde predikant van Nootdorp. Een van de 4 kinderen van Jan Baelde was Philips Baelde, die zeer beroemd werd als ethnoloog. Het gezin van Jan Baelde woonde op de Voldersgracht, ter hoogte van de tegenwoordige boekhandel Mathlener.

Gooltje, het tweede kind van Jan Barentsz. van Oosterwijck trouwde in 1609 met Jeremias van Straelen, die een functie had bij het gemeentebestuur van Delft.

Jacobus, de zoon van Jan Barentsz. van Oosterwijck, trouwde als predikant van Nootdorp op 1 oktober 1623 met Ariaentgen (Adriana) van Linschoten.

Haar vader was Lambrecht Willemsz. van Linschoten, een buskruitmaker, die woonde aan de Voorstraat te Delft, Westzijde, tegenover de huidige Zeepfabriek.

Hij bleef te Nootdorp tot 1635/6. Hij liet geen doopnotities na, maar uit andere gegevens zijn 3 kinderen bekend: Geertruyt, Maria en Lambertus. Zij werden te Nootdorp geboren in 1627, 1630 en 1633/4. In 1627, het jaar waarin "de nieuwe camer" aan de pastorie werd aangebouwd, werd Geertruyt geboren.

Zij trouwde 18 mei 1657 met Johannes van Assendelft uit Leiden. Hun zoon was Jacobus van Assendelft.

In 1630 (volgens Houbraken op 20 augustus, volgens Scheite op 27 augustus) werd Maria geboren. Lambertus kwam in 1633/4. Hij trouwde 7 november 1661 met Maria Cornelisdr. van der Meer van Maassluis.

Uit de begraafregisters van Nootdorp is bekend, dat in 1624 (augustus) en 1629 (15 december) kinderen van Ds. Jacobus van Oosterwijck werden begraven, terwijl uit Voorburg bekend is de geboorte van een zoon Jan in oktober 1636.

Bron: *De kroniek van Nootdorp van C.Spoor 1966.*

De oorlogsjaren

In de volgende nieuwsbrief komt een verhaal van de werkgroep over het Vliegveld Ypenburg.

Kort voor 04.00 uur werd Ypenburg gebombardeerd. De jagers konden nog net op tijd opstijgen. Veel materiele schade richtte het bombardement niet aan. De demoraliserende invloed op de verdedigers was echter groot.

Door oriëntatieproblemen kwam de eerste Duitse aanvalsgolf, een bataljon van ruim 500 parachutisten, verspreid neer. Zij raakten direct verwickeld in felle gevechten met Nederlandse verdedigers. In de chaos trokken velen zich terug richting de Hoornbrug. Pas om 07.00 uur slaagden de parachutisten erin de hoofdingang van Ypenburg te bereiken. Ze veroverden de gebouwen en dwongen de commandant even later tot overgave.

Om 05.24 waren hier de eerste acht Ju-52's geland. Ze werden warm onthaald door de mitrailleurs en

pantserwagens. Een volgende groep van 17 Junkers trof hetzelfde lot. Brandende wrakken versperden het vliegpark. Verdere landingen waren onmogelijk. Ypenburg was slechts gedeeltelijk in Duitse handen.

Sprekend verleden

De leden van deze werkgroep gaan op bezoek bij Nootdorpers die het oude dorp hebben gekend en daarover willen vertellen. Daarbij komen verschillende beroepsgroepen aan de orde. Het is de bedoeling dat de uitgewerkte interviews eind volgend jaar in druk verschijnen.

Namen van Nootdorpers die graag iets willen vertellen over het oude dorp zijn van harte welkom.

Neem contact op met Ninon Vis:

✉ Berkenhof 17, 2631 GJ ☎ 3109680

In elke aflevering van de Nieuwsbrief plaatsen we een kort fragment uit een interview.

Interview met Sijtje Post "Opa was boer én bakker"

De Nootdorperse naam *Post* is niet alleen verbonden aan de boerderij die ooit aan de Achterweg (thans Oosteinde) stond, maar ook aan bakkerij Post, die was gevestigd in het pand aan de Dorpsstraat waar nu super de Boer zit. Aan het eind van de 19e eeuw was Arie Post een bekend man in Nootdorp. Hij was niet alleen bakker, maar ook boer en bovendien bleek hij een zeer ondernemend man te zijn, die waar mogelijk stukjes land opkocht. Hier een lapje grond en daar een lapje grond; uit alle hoeken en gaten werd het geld bijeengebracht voor deze aankopen, zelfs uit de spaarpotten van de kinderen.

Zoon Janus (Adrianus) Post werd in de bakkerij geboren. Zijn jongste broer was één van de eerste slachtoffers van de zo gevaarlijke spoorwegovergang aan de 's Gravenweg. Doordat de bomen niet waren dichtgedraaid, kwam hij op 17-jarige leeftijd met zijn bakkerskar onder de trein. Een foto van de jongen hing vele jaren aan de muur, gevat in een lijstje dat was gemaakt uit een stukje hout van de versplinterde kar.

Het land van Post werd aan de rechterzijde, waar nu de Melkpotte ligt, begrensd door het land van Tinus van Dijk. Naar de kant van het dorp toe woonde buurman Dirk v.d. Gaag op de plaats waar nu de Meidoornlaan uitkomt op het Oosteinde.

Aangezien Vrouwtjeslant nog niet was gebouwd kon je vanuit de boerderij van Post recht naar de St.Bartholomeuskerk kijken. De kinderen schaatsten van de boerderij tot de plas van Goo bij de Veenweg.

(De vader van Sijtje v.d.Berg – Post, Janus Post, is in Nootdorp vooral bekend geworden doordat hij zich als wethouder en als gemeenteraadslid ontpopte als een vrijzinnig protestants voorvechter voor openbaar onderwijs. Na de oorlog woedde er een ware schoolstrijd in het dorp. Nadat de Eerste Kamer eraan te pas was gekomen, gingen de deuren van de

houten noodschool aan de Sportparkweg met juffrouw Dirkse aan het hoofd, eindelijk in 1958 open.

Sijtje v.d. Berg - Post

De boerenhoeve van Post, die in 1948 overleed, werd in 1972 afgebroken voor de nieuwbouw van Vrouwtjeslant. Het enige wat rest van het bedrijf is een oude es, te zien langs het Oosteinde achter de huizen van de Moerbeihof. Deze boom werd door Hans, een zoon van Janus, in 1927 geplant.)

Agenda 3e kwartaal 2002

- De bestuursvergadering is op 24 september om 20.00 uur in het Jozefhuis. Ook hier zijn de leden weer welkom.
- Op 28 september is er de AWN najaarsexcursie.
- Dag voor de ouderen op 18 oktober de gehele dag. Het thema is "Noit tot Noot" waarbij Noit - dorp staat voor ons eigen erfgoed en Noot voor de muzikale omlijsting. Kees Milot houdt een voordracht. Hij is van de AWN afd. Voorburg
- We streven er naar om midden november dit jaar het straatnamenboek van Nootdorp te publiceren.
- 13 november in Nové: Lezing door de heer Job Vink: "Nootdorp historisch gezien", een terugblik over enkele eeuwen.

Nootdorp historisch gezien

Op 13 november 2002 zal drs. Job Vink een zeer interessante lezing houden voor de leden en belangstellenden over een aantal aspecten van de geschiedenis van Nootdorp. Job Vink is - met ds. Casper Spoor - de schrijver van de "Kroniek van Nootdorp", waarin de geschiedenis van Nootdorp vanaf het ontstaan is beschreven. Vier jaar studie lagen ten grondslag aan het werk van ds. Spoor en drie jaar studie heeft drs. Vink nodig gehad om de meer recente geschiedenis van Nootdorp in beeld te krijgen. Beide auteurs hebben niet alleen gewerkt vanuit belangstelling voor het verleden - aldus oud burgemeester van Nootdorp drs. J. Waals - maar zeer zeker ook uit gemeenschapszin en de betrokkenheid bij de eigen woonplaats. Het belooft een boeiende

avond te worden. Reserveer deze datum daarom in uw agenda.

Peter ziet dubbel

De hoek Veenweg - Delftlandstraat, ongeveer 1900 - 2002.

De Nootdorpse wegen

Verbindingsweg Zoetermeer - Delft

14 januari 1693 had de stad Delft een stuk grond gekocht met een totale lengte van \pm 200 meter, tussen de 's-Gravenweg onder Nootdorp en de Hoogeveenseweg onder Zoetermeer. Omdat in Hoogeveen en Nieuweveen zo sterk het veen was weggegraven en weggebaggerd, voelden de Zoetermeerse ingezetenen er steeds minder voor om via Nootdorp naar Delft te trekken. "Dienende orn den Tol door de Brasserskade te favorizeeren", kocht Delft dit stuk grond, zorgde voor een wegverbinding tussen de 's-Gravenweg in Nieuweveen-Hoogeveen en de Hoogeveenseweg in Zoetermeer. Zoetermeerse "passagiers" behoefden toen niet via Pijnacker naar Delft te trekken.

Daar waar het Langeland haaks op de 's-Gravenweg kwam, werd een brug gelegd, de "Stats Brugge", zoals op de kaart van Cruquius van 1712 is vermeld.

28 maart 1844 schrijft Delfland aan Burgemeester en Wethouders van Delft, dat de brug in slechte staat is. Er ontstaat een onderhandeling met de Commissie tot Droogmaking der Nootdorpse Plassen c.a. over deze brug en dit stuk weg. Delft wil de brug doen

vernietigen, door de droogmaking is de brug overbodig geworden en bovendien kunnen rijuigen moeilijk passeren. Maar de commissie is van oordeel, dat men moet "blijven voorzien in de behoorlijke van ouds bestaan hebbende waterleiding" en bij moet dragen tot verbetering der "passage".

Er moet een duiker komen. Het resultaat van de onderhandelingen wordt, dat de z.g. "'s-Gravenwegsche Eendenest of Stadsbrugge" aan de commissie wordt overgedragen en dat het stuk weg aan Delft blijft in onderhoud, vanaf de brug tot de Landscheiding.

7 maart 1896 komt de kwestie nogmaals aan de orde. B. en W. van Zoetermeer verzoeken aan B. en W. van Delft, de z.g. Nieuwe Weg in Zoetermeer tussen de spoorweg Den Haag - Gouda en de landscheiding van Rijn- en Delfland in een betere toestand te doen brengen. Zij delen daarbij mede, dat vanwege de Driemanspolder de aansluitende Hoogeveense- of Middelweg ook is verbeterd. De Gemeentearchitect van Delft onderzoekt de zaak en bericht 27 maart 1896 aan B. en W. van Delft, dat het hier betrof een landweg lopende over een weiland, welke de verbinding uitmaakt tussen de 's-Gravenweg onder Nootdorp en de Hoogeveenseweg onder Zoetermeer, met een totale lengte van \pm 200 meter en doorsneden door de spoorweg. B. en W. van Delft gelasten daarop de herstelling van deze weg.

Op 14 november 1898 besluit de gemeenteraad van Delft deze weg over te dragen voor f 1,- in eigendom en onderhoud aan de Driemanspolder onder Zoetermeer en Stompwijk. Gedeputeerde Staten keuren 22 november 1898 dit besluit goed en 19 januari 1899 betaalt het bestuur van de Driemanspolder de koopsom ad f 1,- in postzegels, waarmede ruim 200 jaar geschiedenis van een stukje Delft onder Nootdorp werd afgesloten.

Bron: De kroniek van Nootdorp van C. Spoor 1966.

De A12 toen het nog rustig was (jaren vijftig).

Ingezonden stukken

Bijnamen

In nr. 1 (blz. 5) van de Nieuwsbrief staat een aantal oude Nootdorpse bijnamen vermeld. Gonda

Steeneveld-Van Tilburg wees ons erop dat de bijnaam *Nel voor de Wind* niet was gegeven aan Nel Verbeek, maar aan Nel Schilperoort. Zij bracht medicijnen rond voor dokter Van der Horst en zij verwierf deze bijnaam doordat zij zeer snel en ietwat voorover gebogen placht voort te snellen.

Nieuwe leden

- Jaap en Gonda Steeneveld
- Th.K. Oeink
- Ben Roos
- Thea de Vreede
- Leo van Eijk
- Greet en Piet Janssen
- A.M. van der Steuijt
- Aad Janssen
- Ria Oudshoorn
- Jan Elderhorst
- C.A.C van Holsteijn
- Ben en Nel van den Ijssel
- Dorry Oudshoorn
- Martin van Veen
- Ben van Hagen
- Leo Rijgersberg
- Aad Lindeman
- Wim Ruijgt
- Tinus Waaijer
- André Meter van het Gemeente Archief Delft
- Piet Vergeer

- Jan Janssen
- Jan Nunnink

Allemaal hartelijk welkom bij onze vereniging! We hebben nu in totaal 58 leden, waarvan één erelid (Jan Janssen). In de afgelopen periode zijn er dus 23 nieuwe leden bijgekomen, voornamelijk tijdens de zeer succesvolle lezing van Jan Janssen. Een uitstekend resultaat. Overigens is het 50e lid Leo Rijgersberg.

U kunt lid worden van de vereniging door u via het onderstaand formulier aan te melden. U kunt daarbij dan ook aangeven of u eventueel actief deel wilt nemen in een werkgroep. Het lidmaatschapsgeld voor 2002 is vastgesteld op € 12,50.

Dit is de vrouw van Leo Rijgersberg die namens hem het bloemetje in ontvangst neemt .

Inschrijfformulier

Voornaam : _____

Tussenvoegsel : _____

Achternaam : _____

Voorletters : _____

Adres : _____

Postcode : _____

Woonplaats : _____

Telefoon : _____ e-mail adres : _____

Geb. datum : _____

Wenst lid te worden van de vereniging "Noitdorpsche Historiën"

Werkgroep : _____

Datum : _____ Handtekening : _____

**Dit inschrijfformulier opsturen naar het secretariaat van de vereniging Noitdorpsche Historiën:
Jeneverbes 10, 2631 TP Nootdorp
Het bankrekeningnummer van de vereniging is: 1373.59.675 ten name van Noitdorpsche Historiën
te Nootdorp.**

